

199 ΧΡΟΝΙΑ ΠΡΙΝ

Όλα τριγύρω αλλάζουνε
κι όλα τα ίδια μένουν;

Τις πρώτες μέρες του Ιουνίου του 1822 η αναμενόμενη κάθοδος της στρατιάς του Δράμαλη στην Πελοπόννησο δεν είχε φαίνεται μετατραπεί ακόμη σε πανικό. Ίσως και ένα αίσθημα υπεροχής μετά την κατάληψη της Τρίπολης και άλλων πόλεων της Πελοποννήσου είχε δημιουργήσει κάποιο εφησυχασμό. Πάντως φαίνεται πως η επαναστατική Διοίκηση έβλεπε στον πληθυσμό μια χαλαρότητα που δεν αντιστοιχούσε στην κρισιμότητα της κατάστασης. Εξέδωσε λοιπόν την ακόλουθη διαταγή (δημοσιεύτηκε στα: *Αρχαία Ελληνική Παλιγγενεσία*, τ. Α', Αθήνα 1853, σ. 335-336).

Προσωρινή Διοίκησης της Ελλάδος

Ο Πρόεδρος του Εκτελεστικού

Επειδή πανταχόθεν ο εχθρός επαπειλεί την πατρίδα και όλοι οι πρόκριτοι της Πελοποννήσου και της άλλης Ελλάδος, αυτά τα μέλη της Διοικήσεως εκστρατεύουσι μ' απόφασιν ή να σώσουν την πατρίδα ή πρώτοι να αποθάνωσιν

Επειδή όλα αυτά τα σφοδρά μέτρα της Διοικήσεως είναι διόλου ανωφελή αν το έθνος ολόκληρον δεν εξοπλισθή και δεν ακολουθήση τους αρχηγούς δια να συγκροτηθώσι διάφορα στρατιωτικά σώματα ικανά πανταχόθεν της Χέρσου Ελλάδος τον κίνδυνο να προκαταλάβωσι

Διατάττει

όλα τα εργαστήρια, καφενεία, ρακοπωλεία και λοιπά εις όλας τας πόλεις της Ελλάδος να κλεισθώσι δια τρεις ολοκλήρους μήνας από σήμερα εξαιρούνται δε μόνον τα ψωμοπωλεία, κρεατοπωλεία, σαράτσικα [: σελοποιεία] και δουφεκτοίτικα [: οπλουργεία], μπακάλικα και τσαρουχοπωλεία εξαιρούνται και όσοι πωλώσι κρασί χωρίς όμως να δέχονται ανθρώπους να κάθηνται εις τα εργαστήριά των. Όστις τρεις ημέρας μετά την δημοσίευσιν της παρούσης δεν κλείση να φυλακώνεται τρεις μήνας κατά συνέχειαν.

Οι Μινίστροι των Εσωτερικών και της Αστυνομίας να ενεργήσωσι την παρούσαν διαταγήν.

Εν Άργει η 7 Ιουνίου 1822

*Ο Αντιπρόεδρος του Εκτελεστικού
Αθανάσιος Κανακάρης*

Ο Μινίστρος και Αρχιγραμματεύς της Επικρατείας και των Εξωτερικών Υποθέσεων

Θ. Νέγρης

Οι αναλογίες με τα λοκντάουν που ζούμε σήμερα μοιάζουν πασίδηλες. Κλείνουν για τρεις μήνες εργαστήρια, μαγαζιά, καφενεία, ταβέρνες. Ανοικτά μένουν μόνο τα κατα-

στήματα τροφίμων, τα μπαρ (αποκλειστικά όμως take away), τα εργαστήρια κατασκευής τσαρουχιών και σελών (τα βενζινάδικα δηλαδή της εποχής), μα και τα οπλοπωλεία μιας και ο εχθρός τότε δεν ήταν αόρατος.

Η ομοιότητα διασκεδαστική. Η θύμηση όμως ή η γνώση του παλαιού προσφέρει κάτι χρήσιμο για το σήμερα; Χρησιμεύει άραγε η αναζήτηση παραδειγμάτων από το παρελθόν για να κατανοήσουμε ό,τι ζούμε; Η απάντηση, πιστεύω, είναι καταφατική, υπό την προϋπόθεση της αίσθησης του χρόνου. Εκτός από το γκροτέσκο δηλαδή του πράγματος, το ουσιαστικό ζήτημα στο συγκεκριμένο παράδειγμα δεν είναι η ομοιότητα στα επιμέρους μέτρα αλλά η αποφασιστικότητα της τότε Διοίκησης να αντιμετωπίσει ένα έκτακτο πρόβλημα με έκτακτο τρόπο αποκόπτοντας τους κατοίκους από περισπασμούς άσχετους με την πολεμική προσπάθεια.

Τον πρώτο καιρό της καραντίνας συχνά-πυκνά αναζητήθηκαν αναλογίες στα τωρινά μέτρα αποτροπής –«κοινωνικής αποστασιοποίησης» όπως αποκλήθηκαν– με επιδημίες του παρελθόντος συνήθως μάλιστα με μια διάθεση δικαίωσης του σήμερα, μέσω ενός ωραιοποιημένου τότε. Πρόκειται για λάθος. Οι κοινωνίες και οι εξουσίες λαμβάνουν αποτελεσματικά ή μη μέτρα με βάση τις συνθήκες, τους συσχετισμούς και την επιστημονική γνώση του καιρού τους. Η ιστορία δημιουργεί το αναγκαίο υπόστρωμα συλλογικής σοφίας των ανθρώπων είναι όμως παντελώς ακατάλληλη για αυτόματες αναγωγές.

Δημήτρης Δημητρόπουλος

“

Η θύμηση ή η γνώση του παλαιού προσφέρει κάτι χρήσιμο για το σήμερα; Χρησιμεύει άραγε η αναζήτηση παραδειγμάτων από το παρελθόν για να κατανοήσουμε ό,τι ζούμε;